

PODSUMOWANIE WYNIKÓW I WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z BADANIA

W poniższym zestawieniu przedstawione zostało podsumowanie wyników całego badania zawierające analizę uzyskanych odpowiedzi na poszczególne pytania badawcze oraz wynikające z niej wnioski końcowe, które będą stanowić przesłanki do formułowania zaleceń i propozycji rekomendacji.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
Czy system i poszczególne elementy procesu wyboru projektów, w tym harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla FEW 2021-2027 jest zaprojektowany adekwatnie do: a) celów Programu FEW 2021-2027, w tym zakładanych wartości wskaźników, dla których wskazano wartości docelowe? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	W kontekście dostosowania do celów Programu w badaniu zwrócono uwagę na dwa kluczowe elementy systemu wyboru projektów. Są to odpowiednie rozplanowanie naborów wniosków o dofinansowanie oraz kryteria wyboru projektów. Analiza desk research oraz analizy eksperckie ewaluatora wskazują, że planowanie naborów w ramach FEW 2021-2027 łączy trzy elementy: – elastyczność w reagowaniu na ryzyko nieosiągnięcia wskaźników, – dostosowanie do specyfiki i cyklu realizacji projektów, – uwzględnienie realnych możliwości organizacyjnych beneficjentów. Proces planowania naborów jest odpowiednio zbilansowany pomiędzy potrzebą osiągnięcia celów, potrzebami i możliwościami wnioskodawców, a potencjałem instytucjonalnym w zakresie oceny i wyboru projektów. W opinii ewaluatora jest on optymalny pod kątem rozwoju województwa wielkopolskiego. Odpowiednie dostosowanie systemu do tego, aby mogły zostać osiągnięte cele Programu potwierdzają osoby uczestniczące w tworzeniu kryteriów wyboru projektów.
Czy system i poszczególne elementy procesu wyboru projektów, w tym harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla FEW 2021-2027 jest zaprojektowany adekwatnie do: b) specyfiki projektów w ramach poszczególnych funduszy (EFRR, EFS+ i FST), Działań i typów projektów? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Na podstawie analizy desk research oraz przeprowadzonych badań jakościowych można stwierdzić, że poszczególne elementy systemu wyboru projektów FEW 2021-2027 zostały dostosowane do specyfiki projektów: – harmonogram naborów – spójność zapewnia stosowanie jednego harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkurencyjnym i niekonkurencyjnym, – czas wyznaczony na przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie – umożliwia on prawidłowe złożenie wniosków w ramach każdego obszaru wsparcia Programu, – regulaminy naborów - zawierają elementy stałe, które się pojawiają przy każdym naborze, natomiast większość elementów każdorazowo jest doprecyzowana pod konkretny nabór, – formularz wniosku o dofinansowanie udostępniony do uzupełnienia w LSI 2021+ - zawiera wszystkie niezbędne pola, do przedstawienia wymaganych informacji we wniosku o dofinansowanie w każdym obszarze wsparcia Programu, – dokumenty wymagane do przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie - załączniki wymagane do poszczególnych obszarów wsparcia, wynikają z przepisów prawa, dokumentów programowych

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	lub są niezbędne do prawidłowej oceny wniosków zgodnie z kryteriami wyboru projektów, – sposoby komunikacji z instytucją ogłaszającą nabór – są dostosowane do specyfiki działania i typu projektu. Wniosek ten potwierdza wyniki badania ankietowego z wnioskodawcami, którzy dostosowanie poszczególnych powyższych elementów do specyfiki działań i typów projektów ocenili wysoko, tj. w przedziale od 4,74 do 4,98 (w skali od 1 do 6). Nie identyfikuje się w tym zakresie konieczności wprowadzania jakichkolwiek zmian.
Czy system i poszczególne elementy procesu wyboru projektów, w tym harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla FEW 2021-2027 jest zaprojektowany adekwatnie do: c) potencjału administracyjnego systemu instytucjonalnego IZ/IP FEW 2021-2027? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Zapewniony odpowiedni system instytucjonalny, potencjał zasobów ludzkich oraz dostępność niezbędnych narzędzi daje podstawę do stwierdzenia o prawidłowości systemu wyboru projektów w aspekcie potencjału administracyjnego systemu instytucjonalnego. Zdaniem ewaluatora pozytywnie należy ocenić przyznane poszczególnym instytucjom kompetencje w zakresie wdrażanych priorytetów i działań FEW 2021-2027. W opinii respondentów badania jakościowego, dokonane zostało to w oparciu o wiedzę, doświadczenie i potencjał instytucjonalny poszczególnych podmiotów. Dzięki temu możliwe będzie sprawne wdrożenie przyznaczonych Wielkopolsce środków finansowych w ramach programu regionalnego. Jak wynika z przeprowadzonej analizy eksperckiej, potencjał administracyjny m.in. pozwala na sprawną ocenę wniosków o dofinansowanie. Zdecydowana większość naborów to takie, w których złożono do 20 wniosków o dofinansowanie, a czas ich oceny zakończył się do 100 dni. Nawet przy wzroście liczby składanych wniosków, czas oceny z reguły nie przekracza 150 dni.
Czy system i poszczególne elementy procesu wyboru projektów, w tym harmonogram naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla FEW 2021-2027 jest zaprojektowany adekwatnie do: d) potencjału Wnioskodawców? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Przy ocenie dostosowania poszczególnych elementów systemu wyboru projektów FEW 2021-2027 do potrzeb i możliwości wnioskodawców ewaluator wziął pod uwagę przede wszystkim bardzo wysoką ocenę samych wnioskodawców: – regulaminów naboru – ocena 4,87 (w skali od 1 do 6), – sposobów komunikacji z instytucją ogłaszającą nabór – ocena 5,04 (w skali od 1 do 6), – harmonogramu naborów – ocena 4,92 (w skali od 1 do 6), – czasu wyznaczonego na przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie – ocena 4,82 (w skali od 1 do 6), – formularza wniosku o dofinansowanie udostępnionego do uzupełnienia w LSI 2021+ – ocena 4,94 (w skali od 1 do 6), – dokumentów wymaganych do przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie – ocena 4,86 (w skali od 1 do 6). Na adekwatność poszczególnych elementów procesu wyboru projektów do możliwości wnioskodawców wskazuje wysoki poziom zainteresowania naborami w ramach poszczególnych działań Programu. Jak wynika z przeprowadzonej analizy eksperckiej, zaledwie w

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	przypadku dwóch działań wartość dofinansowania złożonych wniosków stanowi mniej niż 50% przeznaczanej alokacji naborów. Nie jest to skutkiem niewystarczającego czasu na złożenie wniosku. Wniosek o dostosowaniu systemu wyboru projektów FEW 2021-2027 do potencjału wnioskodawców ma swoje potwierdzenie w opiniach respondentów badań jakościowych, zarówno przedstawicieli instytucji systemu wyboru projektów, jak i wnioskodawców Programu. Zidentyfikowane słabości w tym zakresie dotyczą jedynie działań realizowanych z wykorzystaniem instrumentu ZIT. Wymóg zintegrowania projektów powoduje trudności w ich przygotowywaniu. Skutkuje to nieskładaniem projektów w terminach określonych w Strategii ZIT.
Czy i w jakim stopniu zaplanowany sposób organizacji procesu wyboru projektów zapewnia jego efektywny przebieg? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Z analizy desk research wynika, że w systemie wyboru projektów przyjęte zostały wszystkie niezbędne procedury związane z organizacją naboru i oceną złożonych wniosków. Określone zostały one w instrukcjach wykonawczych poszczególnych instytucji oraz zakomunikowane potencjalnym wnioskodawcom w regulaminach poszczególnych naborów wniosków. Sposób organizacji procesu wyboru projektów zapewnia jego sprawny przebieg. Jest prawidłowo skonstruowany, przejrzysty, zakomunikowany wnioskodawcom i skuteczny. Dzięki temu nie budzi żadnych wątpliwości zarówno po stronie wnioskodawców, jak i po stronie ekspertów oceniających wnioski, co potwierdzają przeprowadzone wywiady z tymi grupami respondentów.
Czy i w jaki sposób system i poszczególne etapy procesu wyboru projektów realizują wymagania wskazane w Wytocznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027 m.in. w zakresie przestrzegania zasad wyboru projektów: przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równego traktowania wnioskodawców? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Badanie potwierdziło, że system wyboru projektów spełnia wszystkie wymagania określone w wytycznych. – Proces oceny i wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027 jest precyzyjnie i czytelnie opisany w regulaminach naborów, co pozytywnie wpływa na przejrzystość systemu. – System wyboru projektów został skonstruowany w sposób, aby projekty składane w ramach FEW 2021-2027 oceniane były zgodnie z obowiązującymi w danym postępowaniu kryteriami i w trybie określonym w regulaminie. – System wyboru projektów zapewnia przeprowadzenie bezstronnej oceny projektów. – System wyboru projektów gwarantuje równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów. – System wyboru projektów nie dopuszcza żadnych form dyskryminacji. Wobec wszystkich wnioskodawców stosowane są jednolite zasady. Przejawia się to m.in. tym, że ocena dotyczy jakości projektów, a nie cech wnioskodawcy niepowiązanych ze zdolnością do realizacji projektu. Wniosek ten sformułowano w oparciu o przeprowadzoną analizę desk research procedur systemu i wytworzonej dokumentacji naborów oraz wywiadów jakościowych wśród przedstawicieli instytucji uczestniczących w realizacji Programu oraz członków KM FEW 2021-2027.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	Potwierdzają go również wyniki nadania ankietowego z wnioskodawcami, którzy przestrzeganie poszczególnych powyższych zasad ocenili wysoko, tj. w przedziale od 4,85 do 5,07 (w skali od 1 do 6).
Czy i w jaki sposób system i poszczególne etapy procesu wyboru projektów realizują wymagania wskazane w art. 9 i 73 Rozporządzenia ogólnego, m.in. w zakresie niedyskryminacji, dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci oraz uwzględniają Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (KPP), zasadę zrównoważonego rozwoju i unijną politykę w dziedzinie środowiska zgodnie z art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE? Jeśli wymagania nie są w pełni realizowane, jakie zmiany należałoby wprowadzić?	Na podstawie analizy dostępnych dokumentów oraz przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami IZ, IP, członkami KOP oraz KM można stwierdzić, że system wyboru projektów spełnia wszystkie wymagania określone w rozporządzeniach unijnych, ustawach oraz wytycznych. System zaprojektowano w taki sposób, by składane i realizowane projekty spełniały wszystkie unijne zasady takie jak: dostęp dla osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienie płci, Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, zasadę zrównoważonego rozwoju oraz unijną politykę w dziedzinie środowiska. Badanie pokazało, że ocena aspektu stosowania zasad horyzontalnych jest dokonywana w sposób dokładny, z należytą uwagą. Deklaracje wnioskodawców na etapie aplikowania o środki są weryfikowane w trakcie realizacji projektu i jego rozliczeniu.
Czy i w jakim stopniu system wyboru projektów pozwala na skuteczną realizację celów określonych w Programie? Czy system wyboru projektów zapewnia aby dofinansowanie przyznawane było w pierwszej kolejności projektom, które w największym stopniu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów Programu? Jak działanie systemu wyboru projektów przekłada się na tempo wdrażania Programu oraz czy zapewnia odpowiednią dynamikę wydatkowania środków finansowych i realizację wskaźników na pożądanym poziomie i w określonym czasie? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Przeprowadzone badanie, zarówno analizy dostępnych dokumentów oraz przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami IZ, IP, członkami KOP oraz KM pokazało, że system wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027 jest niezwykle spójny w dążeniu do realizacji celów Programu. Poszczególne jego elementy, takie jak: dobór instytucji, uszczegółowienie zapisów programu, planowanie i ogłaszanie naborów są nastawione na to, aby można było skutecznie osiągnąć założone cele. Porównanie stanu wdrażania FEW 2021-2027 i WRPO 2014-2020 przez pierwsze trzy lata wdrażania Programów pokazuje nieznacznie wyższy poziom w przypadku FEW 2021-2027. System wyboru projektów FEW 2021-2027 zapewnia zatem odpowiednią dynamikę wydatkowania środków. Na dokończenie kontraktacji środków i realizację wszystkich projektów w przypadku FEW 2021-2027 pozostaje już tylko 5 lat. Dlatego system wyboru projektów musi wygenerować w kolejnych latach odpowiednią liczbę projektów, które będą mogły zostać zakończone do końca 2030 roku. Proces planowania naborów powinien być w dużym stopniu oparty na spodziewanej długości realizacji inwestycji. W obszarach wsparcia, w których jest on najdłuższy nabory powinny być ogłaszane w pierwszej kolejności. Jak wynika z analizy desk research, w zdecydowanej większości działań specyfika projektów pozwala na ich zakończenie do końca 2030 roku z odpowiednim zapasem czasu niezbędnego na przeprowadzenie naborów i zakontraktowanie projektów. W celu pełnego zakontraktowania dostępnej alokacji środków w poszczególnych obszarach wsparcia (działaniach), w których występują wolne środki finansowe, powinno następować ogłaszanie kolejnych naborów

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	wniosków, z uwzględnieniem m.in. spodziewanej długości realizacji inwestycji w danym działaniu, zainteresowania potencjalnych beneficjentów aplikowaniem o środki w ramach danego obszaru wsparcia, wartościami docelowymi wskaźników niezbędnych do osiągnięcia, itp. Dobrym rozwiązaniem jest stosowane przez IZ FEW 2021-2027 przesuwanie środków pomiędzy obszarami wsparcia Programu. W latach 2026-2030 będzie to element niezbędny.
Czy i w jaki sposób system wyboru projektów pozwala na efektywną realizację celów określonych w Programie? Tzn. czy zapewnia, aby wybrane operacje odzwierciedlały najkorzystniejszą relację między kwotą wsparcia, podejmowanymi działaniami i osiąganymi celami? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Z analizy desk research wynika, że w systemie wyboru projektów FEW 2021-2027 funkcjonują kryteria wyboru projektów, które umożliwiają odrzucenie projektu niezgodnego z założeniami Programu. W kontekście efektywności realizacji celów, tzn. odpowiedniej relacji poniesionych nakładów finansowych na realizację projektu do osiągniętych efektów w systemie wyboru projektów brakuje kryterium wyboru projektów, które by wprost taką efektywność mierzyło. Biorąc pod uwagę dużą różnorodność typów projektów oraz rodzajów beneficjentów, w opinii ewaluatora konstrukcja takiego kryterium jest niemożliwa. Jak wynika z pogłębionej analizy kryteriów wyboru projektów oraz przeprowadzonych wywiadów pogłębionych, w systemie wyboru projektów FEW 2021-2027 funkcjonują jednak innego rodzaju kryteria, które umożliwiają ocenę efektywności wydatkowanych środków. Są to następujące kryteria: – Kwalifikowalność kosztów, – Koszty kwalifikowane są uzasadnione i zaplanowane w odpowiedniej wysokości, – Prawdopodobieństwo sporządzenia budżetu projektu, – Kryterium niższego jednostkowego kosztu wsparcia w odniesieniu do wartości wskaźnika Taka konstrukcja systemu wyboru projektów umożliwia efektywną realizację celów określonych w ramach FEW 2021-2027. Projekty wybierane do dofinansowania muszą odzwierciedlać najkorzystniejszą relację między kwotą wsparcia, podejmowanymi działaniami i osiąganymi celami.
Czy procedury wyboru projektów pozwalają odrzucić projekty, które nie spełniają wymagań określonych w art. 73 rozporządzenia ogólnego i w zapisach Programu? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	Z analizy desk research wynika, że spełnienie warunków określonych w art. 73 rozporządzenia ogólnego jest weryfikowane na etapie oceny formalnej złożonych wniosków o dofinansowanie. Dzięki przyjętym kryteriom wyboru projektów, te z nich, które nie spełniają ww. wymagań są odrzucane na etapie oceny formalnej i nie mogą otrzymać dofinansowania w ramach FEW 2021-2027. Wniosek ten potwierdzają przedstawiciele instytucji systemu wyboru projektów uczestniczący w badaniach jakościowych.
Jaka jest charakterystyka wnioskodawców skutecznych i nieskutecznych w zależności od działania/typu projektu/typu	Spośród wszystkich wniosków złożonych w ramach FEW 2021-2027, w stosunku do których zakończony został proces wyboru projektów do dofinansowania, dla 48,7% zawarto umowę o dofinansowanie, zaś 50,1% okazało się nieskutecznych.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
beneficjenta/grupy docelowej? Z czego wynikają różnice w charakterystyce i jakie są ich przyczyny?	Badanie pokazało, że doświadczenie w realizacji projektów przekłada się na wyższy udział podmiotów pozyskujących środki w ramach FEW 2021-2027. Pozyskanie dofinansowania przez wnioskodawców posiadających duże doświadczenie w realizacji projektów unijnych następowało częściej niż dla ogółu wnioskodawców. Pozytywny wpływ na otrzymanie dofinansowania ma również korzystanie z zewnętrznych firm doradczych. W przypadku wnioskodawców o każdym stopniu doświadczenia, korzystanie z firm doradczych zwiększało odsetek podmiotów otrzymujących wsparcie w ramach FEW 2021-2027 względem ogółu wnioskodawców. Całościowe przygotowanie wniosku o dofinansowanie przez podmiot zewnętrzny, nie wpływało na większy udział podmiotów w otrzymaniu dofinansowania. Natomiast zlecenie opracowania jedynie elementów wniosku lub przygotowanie wniosku jedynie przy wsparciu doradczym firmy zewnętrznej w większym stopniu pozwoliło na otrzymanie dofinansowania. Analiza wnioskodawców skutecznych oraz nieskutecznych pod względem typów beneficjentów pokazuje, że największą grupę beneficjentów stanowią podmioty administracji publicznej (50,5% wszystkich beneficjentów), przedsiębiorstwa (18,1%) oraz organizacje społeczne i związki wyznaniowe (16,8%). Wśród wnioskodawców nieskutecznych najliczniejszą grupą były przedsiębiorstwa (41,7% wszystkich nieskutecznych wnioskodawców), podmioty administracji publicznej (24,7%) oraz organizacje społeczne i związki wyznaniowe (23,3%).
Jakie podmioty najczęściej składały protesty i w kontekście jakich kryteriów oceny? Jakie są najczęstsze błędy popełniane przez nieskutecznych Wnioskodawców i przyczyny odrzucania wniosków? Czy IZ/IP FEW 2021-2027 może podjąć działania zapobiegające występowaniu tych błędów?	Z analizy desk research wynika, że 50,1% złożonych wniosków, tj. 1 296, zostało odrzuconych na poszczególnych etapach oceny (formalnej, merytorycznej, strategicznej oraz negocjacji) lub w wyniku wyczerpania puli dostępnej alokacji. Z badań jakościowych wśród osób oceniających wnioski o dofinansowanie wynika, że często błędy we wnioskach o dofinansowanie wynikają z kopiowania treści wniosków z innych projektów bez dostosowania ich do regulaminu naboru, w ramach którego wniosek jest składany. Dotyczy to przede wszystkim projektów finansowanych z EFS+. Jak wynika z powyższej analizy desk research, zdecydowanie najczęściej powodem odrzucenia wniosków w ramach EFRR i FST było niespełnienie kryteriów formalnych, w tym przede wszystkim kompletność wniosku i załączników. Powszechnym zjawiskiem wśród wnioskodawców, których wnioski zostały odrzucone lub niewybrane do dofinansowania, jest odwołanie się od otrzymanej oceny wniosku. Składane było ono przez prawie połowę (44,8%) takich wnioskodawców. Inną kwestią jest zasadność i skuteczność odwołania. Jedynie około co dziesiąte (11,2%) odwołanie jest uwzględniane. Z przeprowadzonych badań jakościowych można wywnioskować, że niska skuteczność składanych odwołań wynika głównie z błędów jakie

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	popętniają wnioskodawcy na etapie aplikowania i/lub braków w dokumentacji aplikacyjnej. Na etapie procedury odwoławczej próbują uzupełnić wniosek poprzez informacje, których we wniosku o dofinansowanie nie ma lub wykraczających poza zakres protestu. Innym z błędów jest powielanie argumentacji wniosku, która zdaniem oceniających była niewystarczająca na etapie oceny. Rodzaj wnioskodawcy, który najczęściej decyduje się na złożenie odwołania zależy od działania, na który składano wnioski o dofinansowanie. Niemniej jednak, w skali całego FEW 2021-2027 najczęściej są to przedsiębiorcy (35,1% wszystkich odwołujących się wnioskodawców) oraz administracja publiczna (33,3%). Trudno jest wskazać działania jakie można by było jeszcze podjąć, aby zwiększyć odsetek wniosków pozytywnie ocenionych, a tym samym ograniczyć skalę odwołań. Na szkoleniach i spotkaniach informacyjnych z potencjalnymi wnioskodawcami FEW 2021-2027 można jedynie położyć jeszcze większy akcent na kwestie standardu minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn. Wnioskodawcy często nie rozumieją w jaki sposób powinien zostać ten standard spełniony.
Czy i na ile aktualna strona internetowa IZ/IP FEW 2021-2027 jako narzędzie zapewniające dostęp do informacji jest funkcjonalna i użyteczna? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić? W jakim stopniu funkcjonalność i użyteczność strony https://funduszeue.wielkopolskie.pl/ zmieniła się w porównaniu z jej poprzednią wersją (tj. wrpo.wielkopolskie.pl)?	Jak pokazało badanie, wykorzystywanie przez wnioskodawców FEW 2021-2027 portalu internetowego dedykowanego FEW 2021-2027 jest zdecydowanie większe niż poprzedniej wersji strony. Z serwisu funduszeue.wielkopolskie.pl skorzystało 60,3% wnioskodawców, tj. o 35,5 p.p. więcej niż ze strony wrpo.wielkopolskie.pl. Zdecydowana większość wnioskodawców korzystających z serwisu (69%), po raz ostatni zrobiła to w ostatnim miesiącu. Pokazuje to, że strona internetowa FEW 2021-2027 jest wykorzystywana systematycznie i na bieżąco. Zarówno portal dedykowany perspektywie finansowej 2014-2020 jak i nowa strona internetowa programu FEW 2021-2027 został wysoko oceniony pod względem funkcjonalności. Najwyżej w opinii wnioskodawców oceniona została poprawność zamieszczanych informacji (5,16 w stosunku do strony wrpo.wielkopolskie.pl oraz 5,18 dla strony funduszeue.wielkopolskie.pl). Wysoka ocena dotyczy również zakresu tematycznego zamieszczanych informacji i kompletności oraz stosowania prostego, zrozumiałego języka w ich przekazywaniu. Najniższa ocena dotyczy aspektu łatwości wyszukania danej informacji. Co istotne, ocena poszczególnych stron internetowych jest do siebie zbliżona, jednak w większości aspektów nieznacznie wyżej oceniona została poprzednia wersja strony. Nie należy tego interpretować negatywnie. Każda gruntowna zmiana portali internetowych czy też systemów informatycznych na początku przeważnie wprowadza u ich użytkowników element niezadowolenia ze zmian funkcjonalności, co do których byli przyzwyczajeni. Do przekonania się co do korzyści z wprowadzonych rozwiązań potrzeba czasu. Natomiast badanie przeprowadzone zostało w momencie, w którym strona funduszeue.wielkopolskie.pl funkcjonowała dopiero pierwsze miesiące.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	Analogicznie do funkcjonalności, również użyteczność portalu dedykowanego perspektywie finansowej 2014-2020 oraz nowej strony internetowej programu FEW 2021-2027 została oceniona wysoko. Najwyżej w opinii wnioskodawców oceniona została czytelność treści publikowanych na stronie (5,10 w stosunku do strony wrpo.wielkopolskie.pl oraz 5,63 dla strony funduszeue.wielkopolskie.pl). Wysoka ocena dotyczy również szybkości ładowania strony oraz jej dostosowania do osób ze specjalnymi potrzebami. Jak pokazało badanie czytelności strony wrpo.wielkopolskie.pl z wykorzystaniem indeksu czytelności FOG (w skali od 1 do 20), dla zamieszczanych aktualności najczęściej uzyskiwanymi wartościami były 10-12 (oznaczające język dość prosty, zrozumiały już dla uczniów liceum) oraz 13-15 (oznaczające język dość trudny, zrozumiały dla studentów studiów licencjackich). Pokazuje, to że czytelność informacji na stronie internetowej funduszeue.wielkopolskie.pl jest dostosowana do ich odbiorców. Najbardziej czytelne treści poszczególnych zakładki portalu dotyczą komunikacji i widoczności, informacji o organizowanych szkoleniach, spotkaniach informacyjnych, czy też wskazówek dla wnioskodawców obrazujących jak złożyć wniosek o dofinansowanie oraz poradnika dotyczącego LSI 2021+. Najtrudniejszy język używany jest w zakładkach dotyczących takich kwestii specjalistycznych jak wymiar terytorialny, rewitalizacja, poradniki dla beneficjentów dotyczące podpisywania umów o dofinansowanie, nadużyć finansowych oraz tzw. „Pakiet startowy dla Beneficjentów FEW”. Najniższa ocena w opinii wnioskodawców dotyczy intuicyjności w nawigowaniu po stronie. W opinii ewaluatora jest to wspomniany już efekt gruntownych zmian portali internetowych czy też systemów informatycznych oraz przyzwyczajenia ich użytkowników do poprzednich rozwiązań. Co istotne, w większości aspektów ocena użyteczności strony internetowej funduszeue.wielkopolskie.pl jest wyżej oceniana od jej poprzedniczki. W szczególności dotyczy to czytelności publikowanych treści.
Czy i na ile system LSI2021+ jako narzędzie wspierające proces wnioskowania o dofinansowanie i komunikację z wnioskodawcami jest funkcjonalny i użyteczny dla wnioskodawców/użytkowników instytucji? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany należy wprowadzić?	W ramach FEW 2021-2027 oprócz Centralnego Systemu Teleinformatycznego 2021 jest do dyspozycji Lokalny System Informatyczny (LSI 2021+). Jego głównym celem jest podniesienie efektywności wykorzystania funduszy unijnych, w tym obsługę w całości elektronicznie procesu wnioskowania o dofinansowanie. Jak wynika z przeprowadzonych badań jakościowych, system LSI 2021+, jego funkcjonalności, przejrzystość i intuicyjna obsługa są wysoko oceniane przez pracowników instytucji funkcjonujących w systemie wyboru projektów FEM 2021-2027 oraz ekspertów oceniających projekty w ramach KOP. Wysokie oceny funkcjonalności systemu wystawione zostały również przez wnioskodawców FEW 2021-2027 w badaniu ankietowym.

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	Najniżej oceniono możliwość przedstawienia wszystkich informacji we wniosku o dofinansowanie. Powód tego jest jeden, wprowadzone ograniczenie liczby znaków, które można wpisać w odpowiednie pola wniosku. Często jest ona niewystarczająca do przedstawienia wszystkich niezbędnych informacji. Jeżeli w danym polu brakuje znaków, wnioskodawcy wpisują brakujące treści w inne pola wniosku. Stanowi to utrudnienie w ocenie wniosku, ale również na etapie realizacji projektu. W sytuacji, gdy ważne obszary wniosku są „rozrzucone” na różne części wniosku, mogą zostać pominięte przez realizatorów projektu. Limity znaków są szczególnie uciążliwe w projektach, w których występuje wielu partnerów. Stosowanie limitów znaków jest co do zasady dobrym rozwiązaniem. Wymusza przedstawianie we wniosku o dofinansowanie jedynie informacji niezbędnych, w sposób zwięzły. Rodzi jednak niebezpieczeństwo ustalenia zbyt niskiego limitu, co może spowodować, że wnioskodawca nie będzie w stanie przedstawić we wniosku wszystkich wymaganych i niezbędnych informacji. Jak pokazało badanie ankietowe, takie sytuacje często miały miejsce. Dobrym rozwiązaniem byłoby ustalenie limitu znaków na poziomie całego wniosku, a nie dla poszczególnych pól. Wówczas wnioskodawca w razie potrzeby miałby możliwość bardziej szczegółowego opisu w danym polu. Innym rozwiązaniem jest zwiększenie limitu w poszczególnych polach eksportowanych do teleinformatycznego systemu krajowego w porównaniu z obecnym limitem w CST2021. Wysokie oceny wnioskodawców dotyczą również użyteczności systemu LSI 2021+, czyli sposobu wykorzystania dostępnych możliwości. Najwyżej oceniona została kompatybilność systemu z przeglądarką internetową oraz szybkość jego ładowania się. Najniższa ocena dotyczyła dostosowania systemu do urządzeń mobilnych. Wnioskodawcy zwracają także uwagę na występujące awarie systemu.
Czy można zidentyfikować elementy systemu/procesu wyboru projektów, które stanowią lub mogą stanowić czynnik wspierający lub czynnik ograniczający wdrażanie FEW 2021-2027 (wrażliwe obszary wdrażania FEW 2021-2027)? Jeśli tak, to które elementy systemu/procesu wyboru projektów stanowią lub mogą stanowić czynnik wspierający lub czynnik ograniczający sprawną, skuteczną i efektywną realizację FEW 2021-2027? Które z tych elementów wymagają natychmiastowych zmian/usprawnień, a które powinny być monitorowane pod kątem możliwości wystąpienia czynników	Jak pokazało badanie ankietowe 54,7% wnioskodawców identyfikuje w systemie i procesie wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027 elementy wspierające sprawną, skuteczną i efektywną realizację Programu. Najczęściej wskazywanym czynnikiem jest czas przeznaczony na przygotowanie złożenia wniosku o dofinansowanie. Jest to jednak element, który mocno dzieli wnioskodawców, gdyż największy ich odsetek wskazuje ten element jako czynnik ograniczający realizację FEW 2021-2027. Liczne wskazania dotyczą również czasu oceny wniosków o dofinansowanie. Jest to jednak element, który również znacznie dzieli opinię wnioskodawców. Czas oczekiwania na wynik naboru jest jednym z najczęstszych wskazań wnioskodawców elementów, które ograniczają sprawną realizację Programu. Badanie nie wykazało, żeby wyznaczany czas na złożenie wniosków był barierą w aplikowaniu o środki, a czas oceny wniosków był nadmiernie i

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
ograniczających realizację FEW 2021-2027 i modyfikowane w razie potrzeby na dalszych etapach wdrażania Programu?	nieuzasadnienie wydłużany. Z jednej strony zrozumiałe jest oczekiwanie wnioskodawców aby mieć jak najwięcej czasu na złożenie wniosku i jak najszybciej otrzymać dofinansowanie. Kwestie te jednak zostały prawidłowo dostosowane przez IZ i IP FEW 2021-2027. Elementem niebudzącym sprzeczności jest kontakt z instytucją ogłaszającą nabór. Znaczna część wnioskodawców wskazuje go jako czynnik wspierający realizację Programu, a nieliczna część jako ograniczający. Elementy systemu lub procesu wyboru projektów FEW 2021-2027, które mogą stanowić czynnik spowalniający lub ograniczający sprawną, skuteczną i efektywną realizację Programu, wskazywane są przez 44,5% wnioskodawców FEW 2021-2027. Przed wszystkim należy zwrócić uwagę na znaczny odsetek wniosków, które zostały odrzucone na etapie oceny projektów. W priorytetach będących przedmiotem badania, około 38,1% złożonych wniosków zostało odrzuconych na poszczególnych etapach oceny (formalnej, merytorycznej, strategicznej oraz negocjacji). Zdarza się, że po etapie uzupełnienia wniosku występują błędy techniczne, których usunięcie nie powinno stanowić problemu. Niekiedy wnioskodawcy otrzymując 5 dni na przedłożenie poprawionego wniosku, nie są w stanie dokonać wszystkich poprawek, w szczególności gdy konieczne jest uzupełnienie wniosku o brakujące dokumenty. Bolączką zgłaszaną w wywiadach pogłębionych przez ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie jest przedkładanie przez różnych wnioskodawców tożsamego projektu o identycznej treści wniosku o dofinansowanie.
Czy i na ile kryteria wyboru projektów: a) są precyzyjne, zwięzłe, zrozumiałe dla odbiorców?	Wyniki badania potwierdzają, iż kryteria wyboru projektów co do zasady są sformułowane w sposób zrozumiały dla wnioskodawców. Przedstawiają dokładne wyjaśnienia co jest przedmiotem oceny i co należy przedstawić, aby spełnić dane kryterium lub otrzymać określoną liczbę punktów. Analiza zasad prostego języka kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027 pokazała wysoką łączną ocenę na poziomie 5,21, w skali od 1 do 6. W badaniach jakościowych zidentyfikowano kryteria, które okazują się niezrozumiałe dla niektórych wnioskodawców. Przed wszystkim są kryteria dotyczące zgodności projektu ze standardem minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn. Często nie rozumieją oni w jaki sposób powinien zostać spełniony standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn. W opinii ewaluatora problemem nie są nieprecyzyjne zapisy kryterium, więc nie ma konieczności ich zmian. Należałoby zwiększać świadomość wnioskodawców o tym jak należy rozumieć standard minimum, poprzez odpowiednie działania informacyjne. Wnioskodawcy sugerują również doprecyzowanie zakresu punktowego kryteriów wyboru projektu, tzn. jeżeli w ramach kryterium przyznawane jest np. od 0 do 4 punktów, powinno być precyzyjnie określone za

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	spełnienie jakich warunków można otrzymać punktów 3, 2, 1. W opinii ewaluatora jest to kluczowe zarówno ze strony wnioskodawcy, aby wiedzieć w jaki sposób przygotować dany projekt, oraz ze strony osób oceniających, aby wiedzieć w jaki sposób go ocenić. Mniejsza precyzja może rodzić niespójność ocen pomiędzy poszczególnymi ekspertami, a w przypadku wnioskodawców nawet podważenie rzetelności dokonanej oceny. Zasadnym wydaje się organizacja spotkań z ekspertami oceniającymi wnioski przed rozpoczęciem oceny, aby wyjaśnić sposób oceny poszczególnych kryteriów wyboru projektów. Tak aby „skalibrować” proces oceny w danym naborze. W niektórych przypadkach, zdaniem ewaluatora można by było ciężar doprecyzowania przerzucić jednak na sam moment zapisywania treści tego kryterium. Wyniki przeprowadzonej przez ewaluatora pogłębionej analizy pokazały możliwość optymalizacji zapisów następujących kryteriów wyboru projektów, tak aby były one bardziej precyzyjne i czytelne: – Kwalifikowalność Wnioskodawcy (stosowane we wszystkich priorytetach i działaniach w ramach EFRR oraz działaniach 10.2-10.7 w ramach FST - za wyjątkiem działań, w ramach których stosowane są instrumenty finansowe), – Status Wnioskodawcy (stosowane we wszystkich priorytetach i działaniach w ramach EFRR oraz działaniach 10.2-10.7 w ramach FST - za wyjątkiem działań, w ramach których stosowane są instrumenty finansowe), – Projekt realizuje cele Europejskiego Zielonego Ładu (stosowane w działaniu 1.2 w ramach EFRR), – Projekt realizowany jest na obszarze strategicznej interwencji – obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją (stosowane w działaniach 1.3, 2.1, 2.3, 2.7, 2.10, 5.1, 5.2, 7.3 w ramach EFRR), – Projekt jest realizowany w formule projektu hybrydowego PPP lub innym modelu wykorzystującym kapitał prywatny, w tym w formule ESCO (stosowane w działaniach 2.1, 2.7, 2.8, 3.1, 3.2, 5.1, 5.2, 5.4, 7.1, 7.3 w ramach EFRR oraz działaniu 10.6 w ramach FST), – Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych (stosowane w działaniach 2.5, 2.6 w ramach EFRR oraz działaniu 10.4 w ramach FST), – Wpływ inwestycji ochrony przeciwpowodziowej na stan ekologiczny ekosystemu wodnego, którego dotyczy (stosowane w działaniu 2.5 w ramach EFRR), – Projekt znajduje się na obszarze, w przypadku którego statystycznie dowiedziono, że wskaźnik wycieków z publicznej sieci wodociągowej jest wysoki i przekracza średnią krajową lub/i gdzie zdiagnozowano istotne niedobory wody (stosowane w działaniu 2.7 w ramach EFRR), – Wzmacnianie obszarów wymagających wsparcia (stosowane w działaniu 10.7 w ramach FST), – Wzmacnianie obszarów wskazanych w Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040 jako strategiczne obszary wsparcia

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	w zakresie minimalizacji barier rozwojowych (stosowane w działaniach 10.2, 10.3 i 10.4 w ramach FST), – Realizacja projektu w formule energetycznych modeli biznesowych (stosowane w działaniu 10.6 w ramach FST).
Czy i na ile kryteria wyboru projektów: b) są poprawne merytorycznie i spójne wewnętrznie (brak sprzeczności wewnętrznej kryterium i pomiędzy kryteriami oraz z dokumentami programowymi)?	Wyniki badania potwierdzają, iż kryteria wyboru projektów są pozbawione błędów merytorycznych. Dlatego nie ma konieczności dokonywania zmian zapisów kryteriów. Analiza poprawności merytorycznej kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, pokazała bardzo wysoką łączną ocenę na poziomie 5,42, w skali od 1 do 6. Analiza ekspercka nie wykazała żadnego kryterium wyboru projektów, które zawierałoby błąd wpływający na prawidłowość oceny wniosków. Żadnego takiego kryterium nie zidentyfikowano również w trakcie wywiadów z członkami Komitetu Monitorującego FEW 2021-2027, osobami oceniającymi wnioski oraz osobami uczestniczącymi w pracach Komisji Odwoławczej. Wyniki badania potwierdzają również, iż kryteria wyboru projektów są spójne wewnętrznie, tzn. brak jest sprzeczności wewnętrznej kryterium i pomiędzy kryteriami oraz spójność z dokumentami programowymi. Dlatego nie ma konieczności dokonywania zmian zapisów kryteriów. Analiza spójności wewnętrznej kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, pokazała bardzo wysoką łączną ocenę na poziomie 5,35, w skali od 1 do 6. Wyniki badania jakościowego wśród członków Komitetu Monitorującego FEW 2021-2027, osób oceniających wnioski oraz osób uczestniczących w pracach Komisji Odwoławczej potwierdzają osiągnięty wysoki wynik z analizy lingwistyczno-semiotycznej. W ramach pogłębionej analizy eksperckiej zidentyfikowano natomiast możliwość optymalizacji zapisów następujących kryteriów wyboru projektów, tak aby były w większym stopniu spójne: – Kwalifikowalność Wnioskodawcy, – Status Wnioskodawcy.
Czy i na ile kryteria wyboru projektów: c) umożliwiają obiektywną ocenę projektu oraz zapewniają ich mierzalność i weryfikowalność?	Wyniki badania potwierdzają, iż kryteria wyboru projektów umożliwiają obiektywną ocenę projektu oraz zapewniają ich mierzalność i weryfikowalność. Dowolność w ocenie danego kryterium jest mocno ograniczona, wskazując jakie elementy podlegają ocenie oraz jakie jest źródło ich weryfikacji. Dlatego nie ma konieczności dokonywania zmian zapisów kryteriów. Analiza mierzalności kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, tzn. ocena czy sposób oceny kryterium jest zgodny z jego definicją i jasno określa, co i jak należy mierzyć oraz za co przyznawane są punkty, pokazała wysoką łączną ocenę na poziomie 5,29, w skali od 1 do 6. Analiza weryfikowalności kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, tzn. czy sposób pomiaru kryterium jest możliwy do przeprowadzenia i

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	sprawdzenia, pokazała wysoką łączną ocenę na poziomie 5,29, w skali od 1 do 6. Analiza możliwości dokonania obiektywnej oceny projektu za pomocą kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, tzn. ocena czy opisane w kryterium zasady oceny opierają się na faktach/rzetelnych danych, a nie na osobistych opiniach i interpretacjach, pokazała wysoką łączną ocenę na poziomie 5,31, w skali od 1 do 6. Badania jakościowe wśród członków Komitetu Monitorującego FEW 2021-2027, osób oceniających wnioski oraz osób uczestniczących w pracach Komisji Odwoławczej potwierdzają osiągnięty wysoki wynik z analizy lingwistyczno-semiotycznej. Na podstawie pogłębionej analizy eksperckiej zidentyfikowano natomiast możliwość optymalizacji zapisów następujących kryteriów wyboru projektów, tak aby były w większym stopniu mierzalne i obiektywne: – Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych (stosowane w działaniach 2.5, 2.6 w ramach EFRR oraz działaniu 10.4 w ramach FST), – Wpływ inwestycji ochrony przeciwpowodziowej na stan ekologiczny ekosystemu wodnego, którego dotyczy (stosowane w działaniu 2.5 w ramach EFRR), – Projekt znajduje się na obszarze, w przypadku którego statystycznie dowiedziono, że wskaźnik wycieków z publicznej sieci wodociągowej jest wysoki i przekracza średnią krajową lub/i gdzie zdiagnozowano istotne niedobory wody (stosowane w działaniu 2.7 w ramach EFRR), – Wzmacnianie obszarów wskazanych w Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040 jako strategiczne obszary wsparcia w zakresie minimalizacji barier rozwojowych (stosowane w działaniach 10.1, 10.2, 10.3 i 10.4 w ramach FST).
Czy i na ile kryteria wyboru projektów: d) mają adekwatnie przypisaną wagę punktową, odzwierciedlającą ich rzeczywiste znaczenie dla realizacji celów Programu?	W ramach FEW 2021-2027 przeanalizowano 1 284 kryteriów wyboru projektów bezpośrednio lub pośrednio wpływających na realizację określonego celu FEW 2021-2027. Ich łączna ocena adekwatności wag punktowych była bliska doskonałości i wyniosła 5,96, w skali od 1 do 6. Dokonano również analizy odsetka łącznej wagi punktowej kryteriów wpływających na realizację celów FEW 2021-2027 w całkowitej możliwej punktacji. W skali całego FEW 2021-2027 blisko 61% możliwej do zdobycia punktacji można otrzymać w kryteriach realizujących cele FEW 2021-2027, z czego 31,5 p.p. to kryteria bezpośrednio przyczyniających się realizacji celów, a 29,3 p.p. to wpływ pośredni. Pokazuje to, że w istotnym stopniu kryteria wyboru projektów nastawione są na realizację celów interwencji FEW 2021-2027. Jak wynika z przeprowadzonych wywiadów pogłębionych z osobami uczestniczącymi w pracach KOP i Komisji Odwoławczych oraz członkami Komitetu Monitorującego FEW 2021-2027, kryteria wyboru projektów i ich dobrane wagi w pierwszej kolejności nastawione są na realizację

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
	celów Programu. Nie identyfikuje się jednak konieczności zmian w punktacjach.
Czy i na ile kryteria wyboru projektów: e) nie narzucają sposobu realizacji projektu, terminu jego zakończenia oraz osiągniętych rezultatów - o ile to zasadne/właściwe?	Badanie, w szczególności analiza lingwistyczno-semiotyczna, wykazała, że w systemie wyboru projektów nie ma żadnego kryterium wyboru projektów, które narzucałoby sposób realizacji projektu, w sposób wykraczający poza wniosek i umowę o dofinansowanie. Nie zidentyfikowano takich kryteriów również w badaniach jakościowych wśród członków Komitetu Monitorującego FEW 2021-2027, osób oceniających wnioski oraz osób uczestniczących w pracach Komisji Odwoławczej
Czy należy dokonać zmian w kryteriach w zakresie: nazwy, definicji, opisu znaczenia kryterium? Jeśli tak to w jakich kryteriach należy dokonać zmiany i w jakim zakresie powinny zostać zmienione tj. nazwy, definicji, opisu znaczenia kryterium?	W wyniku dokonanej oceny właściwości kryteriów wyboru projektów, tj. czytelność i zrozumiałość, jednoznaczność i precyzyjność, poprawność merytoryczna, spójność wewnętrzna, mierzalność, weryfikowalność i obiektywność, zidentyfikowano szereg kryteriów, których zmiana nazwy, definicji czy sposobu pomiaru może wpłynąć na poprawę jakości kryteriów. Dotyczy to następujących kryteriów: – Kwalifikowalność Wnioskodawcy, – Status Wnioskodawcy, – Projekt realizuje cele Europejskiego Zielonego Ładu, – Projekt realizowany jest na obszarze strategicznej interwencji – obszarze zagrożonym trwałą marginalizacją, – Projekt jest realizowany w formule projektu hybrydowego PPP lub innym modelu wykorzystującym kapitał prywatny, w tym w formule ESCO, – Stosowanie metod naturalnych lub bazujących na naturalnych, – Wpływ inwestycji ochrony przeciwpowodziowej na stan ekologiczny ekosystemu wodnego, którego dotyczy, – Projekt znajduje się na obszarze, w przypadku którego statystycznie dowiedziono, że wskaźnik wycieków z publicznej sieci wodociągowej jest wysoki i przekracza średnią krajową lub/i gdzie zdiagnozowano istotne niedobory wody, – Wzmacnianie obszarów wymagających wsparcia, – Wzmacnianie obszarów wskazanych w Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040 jako strategiczne obszary wsparcia w zakresie minimalizacji barier rozwojowych. – Realizacja projektu w formule energetycznych modeli biznesowych.
Czy kryteria wyboru projektów zapewniają wybór projektów adekwatnych do: a) celów Programu FEW 2021-2027, w tym zakładanych wartości wskaźników, dla których wskazano wartości docelowe? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany można wprowadzić?	Aby następował wybór projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów FEW 2021-2027 niezbędne są dwa elementy, tj. odpowiednie kryteria wyboru projektów oraz odpowiednio dobrane wagi punktowe. Przyjęte wagi punktowe w wysokim stopniu odpowiadają na potrzeby wynikające z osiągnięcia celów Programu. Łączna ocena adekwatności wag punktowych była bliska doskonałości i wyniosła 5,96, w skali od 1 do 6. Ponadto, w skali całego FEW 2021-2027 blisko 61% możliwej do zdobycia punktacji można otrzymać w kryteriach realizujących cele FEW 2021-2027. Dlatego można stwierdzić, że punktacje możliwe do

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
Czy i w jakim stopniu kryteria wyboru projektów zapewniają realizację celów Programu? Czy i w jakim stopniu kryteria wyboru projektów zapewniają aby dofinansowanie przyznawane było w pierwszej kolejności operacjom, które w największym stopniu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów Programu?	otrzymania w kryteriach wyboru projektów są odpowiednio wyważone pomiędzy spełnieniem celów interwencji, a gotowością, potencjałem do realizacji projektu i dotychczasowym doświadczeniem wnioskodawcy. Badanie pokazało, że kryteria wyboru projektów w istotnym stopniu nastawione są na realizację celów interwencji FEW 2021-2027. Z przeprowadzonej analizy logiczno-strukturalnej 152 celów / wskaźników FEW 2021-2027 wynika, że aż dla 83% z nich (126 cele / wskaźniki) występują kryteria wyboru projektów mające bezpośredni silny wpływ na ich realizację. W opinii ewaluatora kryteria wyboru projektów powinny zapewnić realizację tych celów. W przypadku 25 analizowanych celów / wskaźników FEW 2021-2027 (tj. 16% wszystkich) występują kryteria wyboru projektów, które jedynie pośrednio wpływają na ich realizację. Zaledwie w przypadku jednego celu brakuje kryteriów wyboru projektów, które mogłyby wpłynąć (bezpośrednio lub pośrednio) na jego osiągnięcie. W tym przypadku kryteria wyboru projektów mogą zapewnić ich realizację jedynie w niewielkim stopniu. Szczegółowa analiza wykazała, że w przypadku dwóch wskaźników w działaniu 10.2, tj.: – Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej) z wartością docelową 29 MW, – Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej) z wartością docelową 53 947 MWh/rok, projekty wybierane do dofinansowania w mniejszym stopniu zakładają realizację tych wskaźników, niż wnioski złożone i może to być zagrożeniem do osiągnięcia wartości docelowej. Na odpowiednią spójność kryteriów wyboru projektów z celami FEW 2021-2027 wskazują również respondenci wywiadów pogłębionych, zarówno przedstawiciele instytucji systemu wyboru projektów odpowiedzialni za tworzenie kryteriów oraz oceną wniosków, jak i eksperci oceniający projekty, członkowie KM FEW 2021-2027 czy też wnioskodawcy Programu. Wysoką ocenę spójności potwierdzają wyniki badania ankietowego wśród wnioskodawców FEW 2021-2027. Zdecydowana ich większość, tj. 61,2% zgadza się z tym, że kryteria wyboru projektów stosowane w działaniu, w ramach którego składali wniosek o dofinansowanie projektu zapewniają, aby dofinansowanie przyznawane było w pierwszej kolejności projektom, które w największym stopniu mogą przyczynić się do osiągnięcia celów Programu.
Czy kryteria wyboru projektów zapewniają wybór projektów adekwatnych do: b) specyfiki projektów w ramach poszczególnych funduszy (EFRR, EFS+ i FST) oraz Działań, w tym:	Z przeprowadzonego badania wynika, że kryteria wyboru projektów FEW 2021-2027 w pełni odpowiadają zapisom Programu. Analiza regulaminów naborów pokazuje, że co do zasady precyzują wszystkie elementy, w jakie powinien wpisać się wnioskodawca ze swoim projektem, tj. przede wszystkim cele działania, typy projektu, zakres

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
celów Działania, typu projektu, zakresu wsparcia, grupy docelowej, typu beneficjenta, wskaźników? Jeśli nie, to dlaczego i jakie zmiany można wprowadzić?	wsparcia, grupy docelowe, typy beneficjenta, oraz wskaźniki monitoringu. Wybór projektów adekwatnych do specyfiki projektów potwierdza również opinia respondentów badań jakościowych, tj. osób odpowiedzialnych za tworzenie kryteriów oraz uczestniczących w pracach KOP. Ich zdaniem kryteria wyboru projektów w pełni to umożliwiają. Wnioski te potwierdzają wyniki badania wśród wnioskodawców Programu, zarówno w ramach wywiadów grupowych jak i badania ankietowego wskazującego na ile kryteria wyboru projektów zapewniają wybór projektów adekwatnych do specyfiki projektów w poszczególnych jej aspektach. Najwyżej oceniony został wybór projektów adekwatnych do typów projektów oraz typów beneficjenta, tj. ocena na poziomie 5,1 w skali od 1 do 6). Bardzo wysokie oceny wnioskodawców kierowane były również w kierunku adekwatności kryteriów wyboru projektów do grupy docelowej (5,09), celu działania (5,08), zakresu wsparcia i wskaźników monitorowania (4,99).
Czy katalog kryteriów jest kompletny? Czy należy zrezygnować z kryterium lub wprowadzić nowe i dlaczego? Jeśli tak, to proszę podać propozycję nowego lub zmienionego kryterium.	Badanie pokazało, że zestawy kryteriów wyboru projektów w każdym działaniu FEW 2021-2027 są kompletne. Zapewniają one oceną projektu pod każdym niezbędnym względem, czy to spełnienia wymogów rozporządzenia parlamentu europejskiego, wytycznych krajowych, polityk horyzontalnych. Jak wynika z analizy desk research są odrębne kryteria dla spójności z dokumentami programowymi i dokumentacją naboru, dla wskaźników, kwalifikowalności wydatków, itp. Na etapie oceny formalnej kryteria pozwalają zweryfikować każdą właściwość projektu i wnioskodawcy. Kryteria zapewniają również wybór projektów realizujących cele Programu przy jednoczesnej trosce o odpowiedni potencjał wnioskodawcy i realną możliwość realizacji projektu i wykonania inwestycji. Badania jakościowe również nie przyniosły wskazań kryteriów, które należałoby uzupełnić w systemie wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027. Z drugiej strony wszystkie kryteria wyboru projektów są niezbędne do tego, aby możliwa była weryfikacja określonych wymogów. Każde kryterium odnosi się do poszczególnych części wniosku o dofinansowanie. Zatem zmniejszenie liczby kryteriów wymagałoby ograniczenia zakresu wniosku o dofinansowanie, co jest niemożliwe. W obecnej sytuacji kryteria wyboru projektów są odpowiednio dopasowane do potrzeb związanych z oceną. Jest to absolutne minimum tego, co należy zweryfikować i oceniać.
Czy i w jaki sposób kryteria wyboru projektów realizują wymagania wskazane w Wytycznych dotyczących wyboru projektów na lata 2021-2027	W oparciu o ekspercką analizę lingwistyczno-semiotyczną, badania jakościowe wśród przedstawicieli instytucji systemu wyboru projektów, ekspertów oceniających wnioski, członków KM FEW 2021-2027 i wnioskodawców Programu oraz badanie ankietowe z wnioskodawcami,

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
m.in. w zakresie przestrzegania zasad wyboru projektów: przejrzystości, rzetelności, bezstronności, równego dostępu do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania oraz równego traktowania wnioskodawców?	kryteria wyboru projektów oceniono wysoko m.in. pod kątem ich precyzyjności, zwięzłości, zrozumiałości dla odbiorców oraz poprawności merytorycznej, obiektywności w ocenie, mierzalności czy też weryfikowalności. Około 81,6% wnioskodawców ocenia, że spełniony został warunek przejrzystości kryteriów wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027, tzn. są jasne i nie budzą wątpliwości oraz dokładnie opisują, co jest wymagane do oceny. Około 82,3% wnioskodawców ocenia, że spełniony został warunek rzetelności kryteriów wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027, tzn. zawierają ważne informacje w krótkiej formie, a komunikat jest prosty i konkretny. Około 82,2% wnioskodawców ocenia, że spełniony został warunek obiektywności kryteriów wyboru projektów w ramach FEW 2021-2027, tzn. opisane w kryterium zasady oceny opierają się na faktach/rzetelnych danych, a nie na osobistych opiniach i interpretacjach. Badanie wykazało, że kryteria wyboru projektów są dostępne dla wszystkich wnioskodawców, tzn. są udostępnione w taki sposób, aby każdy zainteresowany wnioskodawca mógł się z nimi zapoznać. W konsekwencji około 83,7% wnioskodawców ocenia, że prawidłowo spełniony został warunku dostępności kryteriów wyboru projektów. Około 81,8% wnioskodawców ocenia, że spełniony został warunek równego traktowania wszystkich wnioskodawców przez kryteria wyboru projektów FEW 2021-2027, tzn. kryteria w jednakowy sposób oceniają wszystkich potencjalnych wnioskodawców.
Czy i w jaki sposób kryteria wyboru projektów realizują wymagania wskazane w art. 9 i 73 Rozporządzenia ogólnego, m.in. w zakresie niedyskryminacji, dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci oraz uwzględniają Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (KPP), zasadę zrównoważonego rozwoju i unijną politykę w dziedzinie środowiska zgodnie z art. 11 i art. 191 ust. 1 TFUE? Jeśli wymagania nie są w pełni realizowane, jakie zmiany należałoby wprowadzić w kryteriach wyboru projektów, aby zapewnić ich spełnienie? Czy i w jaki sposób kryteria wyboru umożliwiają realizację projektów zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi	Badanie, w szczególności analiza desk research, potwierdziło, że kryteria wyboru projektów gwarantują realizację zasad równościowych przez wszystkie dofinansowywane projekty. Przyjęte kryteria wyboru projektów są optymalne pod względem spełnienia wszystkich unijnych zasad, tj. takich jak: dostęp dla osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienie płci, Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, zasadę zrównoważonego rozwoju oraz unijną politykę w dziedzinie środowiska. Po weryfikacji i ocenie spełnienia zasad horyzontalnych w projekcie zgodnie z przyjętymi ww. kryteriami wyboru projektów, do dofinansowania nie trafia żaden projekt, który nie spełnia tych wartości. Realizacja zasad horyzontalnych Unii Europejskiej przez kryteria wyboru projektów jest docenianarównież przez wnioskodawców FEW 2021-2027. Około 83,3% wnioskodawców ocenia, że kryteria wyboru projektów gwarantują realizację zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, oznaczającej, że wszystkie produkty projektu (na przykład strona lub aplikacja internetowa, materiały szkoleniowe, konferencja, wybudowane lub modernizowane obiekty, zakupione

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wypływające z badania
realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027? Czy należy dostosować lub zmienić kryteria wyboru projektów w celu lepszego dopasowania wsparcia do faktycznych potrzeb różnych grup docelowych?	środki transportu. itp.) mogą być wykorzystywane (używane) przez osoby z niepełnosprawnościami. Około 82,7% wnioskodawców ocenia, że zapewniona została realizacja zasady niedyskryminacji i równouprawnienia, polegającej na zapewnieniu sprawiedliwego i pełnego uczestnictwa wszystkich osób, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, religię czy orientację seksualną, zarówno na etapie projektowania, jak i realizacji, a także trwałości projektu. Około 81,8% wnioskodawców ocenia, że kryteria wyboru projektów gwarantują realizację tej zasady zrównoważonego rozwoju, oznaczającej, że działania podejmowane w ramach projektu wykazują pozytywny wpływ na racjonalne gospodarowanie zasobami, ograniczenie presji na środowisko, uwzględnienie efektów środowiskowych w zarządzaniu, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
Czy kryteria wyboru projektów pozwalają odrzucić projekty, które nie spełniają wymagań określonych w art. 73 rozporządzenia ogólnego i zapisach Programu?	Spełnienie warunków określonych w art. 73 rozporządzenia ogólnego jest weryfikowane na etapie oceny formalnej lub merytorycznej złożonych wniosków o dofinansowanie z wykorzystaniem odpowiednich zero-jedynkowych kryteriów wyboru projektów. Dzięki przyjętym kryteriom wyboru projektów, te z nich, które nie spełniają ww. wymagań są odrzucane na etapie oceny i nie mogą otrzymać dofinansowania w ramach FEW 2021-2027. Tak sformułowany wniosek w pełni potwierdzają osoby uczestniczące w tworzeniu kryteriów wyboru projektów, a także oceniające wnioski o dofinansowanie i rozpatrujące protesty.
Czy można zidentyfikować kryteria wyboru projektów (lub ich elementy składowe), które stanowią lub mogą stanowić czynnik wspierający lub czynnik ograniczający wdrażanie FEW 2021-2027 (wrażliwe obszary wdrażania FEW 2021-2027)? Jeśli tak, to które kryteria wyboru projektów stanowią lub mogą stanowić czynnik wspierający lub czynnik ograniczający sprawną, skuteczną i efektywną realizację FEW 2021-2027? Które z tych elementów wymagają natychmiastowych zmian, a które powinny być monitorowane pod kątem możliwości wystąpienia czynników ograniczających sprawną realizację FEW 2021-2027 i modyfikowane w razie potrzeby na dalszych etapach wdrażania Programu?	Wskazanie konkretnych kryteriów wyboru projektów FEW 2021-2027, które stanowią lub mogą stanowić czynnik wspierający realizację projektu, a tym samym FEW 2021-2027, nie jest oczywiste dla wnioskodawców Programu. Takie kryteria wskazało jedynie 9,7% z nich. W większości są to kryteria, które oceniają właściwość wnioskodawcy pod kątem zdolności organizacyjnej, technicznej i finansowej do realizacji projektu. Stanowią one 28,4% wszystkich wskazywanych przez wnioskodawców kryteriów. Weryfikacja tych kryteriów pozwala ocenić, czy wnioskodawca dysponuje odpowiednim zapleczem kadrowym, doświadczeniem oraz stabilnością finansową niezbędną do prawidłowego przeprowadzenia realizacji projektu. Ogranicza to ryzyko opóźnień i nieprawidłowości oraz zapewnia trwałość i właściwe wykorzystanie efektów projektu. Wnioskodawcy FEW 2021-2027 co do zasady nie identyfikują kryteriów wyboru projektów, które mogą ograniczać sprawną, skuteczną i efektywną realizację projektu, a tym samym negatywnie wpływać na realizację Programu. Takie kryteria wskazało jedynie 4,1% z nich. W opinii ewaluatora kryterium, które może ograniczyć sprawną realizację FEW 2021-2027 jest kryterium odwołujące się do doświadczenia i potencjałów wnioskodawcy. Z jednej strony ma zapewnić, że wybrany zostanie podmiot, który posiada ten potencjał kadrowy i organizacyjny, finansowy do prawidłowej realizacji projektu, a

Pytanie badawcze	Odpowiedź na pytanie badawcze i wnioski wpływające z badania
	jednocześnie ogranicza możliwość aplikowania przez nowopowstałe podmioty, które chciałyby podjąć jakieś działania. Instytucja Zarządzająca FEW 2021-2027 wiedząc jakiego rodzaju podmioty mogą aplikować danym naborze, mogłaby balansować z wymogami kryterium, zwiększając je w przypadku realizacji większych, bardziej skomplikowanych przedsięwzięć, a obniżając, czy nawet zerując, w przypadku małych projektów, których realizacja nie wymaga udokumentowania obrotu finansowego.